

Az eltűnt Caravaggio nyomában

film treatment

1969., Palermo

1969. Esős őszi éjszaka, Palermo. A hegy árnyékában elterülő város partjának köveit a viharos tenger hullámai csapkodják. A ködön átsejlő pálmák, templomtornyok és gázlámpák fénye mögött, az óváros szívében, nem messze a kikötőtől, a San Lorenzo kápolna előtti elhagyatott, szűk utca kövein léptek kopognak, majd csend. Nagy recsenés, egy spalettát felfeszítenek és az ablak beengedi a kápolnába az utcai lámpák fényét. Körben, az épület belsejében, fehér márvány angyalok világítanak a sötét éjszakában. A hold fénye ezüstösen megcsillan a kápolna kövein. Két alak jelenik meg a térben és megállnak az aranyozott keretbe foglalt sötét oltárkép előtt. Az egyik kezében hideg fénnel megvillan egy penge.

1979., Róma

Róma, tíz évvel később. Szikrázó napsütés, magányos báránnyelűk az égen. Forgalmas belváros, ciprusok, ókori romok.

Egy reneszánsz villa kazettás fa kapuján egy kéz a díszes fém koppantót háromszor egymás után hangosan az ajtóhoz üti. A túloldalról körülbelül egy percen belül hallani, amint egy kulcs elfordul a zárban, a kapu kinyílik és egy szolga beengedi az ajtó előtt álló, a hóna alatt jegyzetömböt tartó, ballonkabátos férfit. A kockás márványfolyosón át, egy széles lépcsőházon keresztül az emeletre vezet, és kinyit neki egy ajtót. A műtárgyakkal gazdagon berendezett, magas belmagasságú teremben Rodolfo Siviero, egy olasz diplomata - a rendőrség Kulturális Örökség Védelmi Osztályának vezetője - fogadja a férfit, aki angol újságíró, és azért érkezett, hogy interjút készítsen a nemzetközi műkincsrablásról szóló, készülő könyvéhez. Rövid bemutatkozás után az olasz hellyel kínálja, a szolga távozik, ők leülnek az antik karosszékekbe. A falakon itáliai mesterek művei, előttük egy robosztus íróasztal, rajta egy "segreto" feliratú dosszié. A diplomata, aki az olasz ellenállásban tevékenykedett a II. világháború alatt, szaktekintély, hosszasan mesél a tapasztalatairól és az életéről, az eltűnt és megkerült műkincsekről. Az újságíró, Peter Watson, lelkesen kérdez és jegyzetel.

A nap vége felé az olasz belekortyol a kezében tartott maláta whiskey-be, és elmondja, hogy van egy festmény, amit régóta szeretne visszaszerezni: Caravaggio "Jézus születése" című mesterművét, melyet a festő 1609-ben festett, egy évvel a halála előtt.

A festményt tíz évvel ezelőtt rabolták el Szicíliában: egy borotvapengével vágták ki a keretből.

A Caravaggio-kép bal oldalán Szent Lőrinc vértanú, vele szemben Assisi Szent Ferenc áll, mellette egy botjára támaszkodó pásztor; felé fordul József, aki Mária mellett ül és kezével a jászol felé mutat; a kép középpontjában Mária arca, tekintete a földön lévő szalmán fekvő



gyermek Jézusra néz. A jelenet fölött egy angyal száll a levegőben és mutat az ég felé, kezében a felirat: *Gloria in excelsis Deo*. Az alakok drámai fényben bontakoznak ki a mögöttük elterülő, tátongó sötétségből.

Keresték, de nem akadtak a nyomára. Az újságíró kezében megáll a toll. A "*segreto*" feliratú dossziéra mutatva az olasz elmondja, hogy a kartotékban olyan emberek valódi, gúny- és fedőnevei, valamint szicíliai, római és milánói tartózkodási helyei szerepelnek, akik kapcsolatban állhatnak a rablással, illetve azoké a kereskedőké, akiknek megvételre ajánlották a festményt, és jöllehet nem álltak kötélnek, nem értesítették a rendőrséget.

Ő, Siviero, már túl öreg ahhoz, hogy megkeresse a Caravaggio-festményt. Belekortyol az italába, majd felteszi a kérdést: mi lenne, ha Watson, az írás helyett inkább a nyomozózsurnalizmust választaná és egy műkereskedővel összefogva - aki nem riad vissza tisztességtelen üzlettel - utána eredne az elveszett festménynek. Ráadásul, ha be tud férkőzni a műkereskedelem tisztességtelen elemeinek a bizalmába nem is egy ellopott műtárgy akadhat az útjába. Watsonnak felcsillan a szeme és csodálkozva az olaszra tekint.

A rablás mögött valószínűleg a *Cosa Nostra*, a szicíliai maffia áll, ezért a küldetés nem veszélytelen. Watson gondolkodóba esik. Nagy csend. Majd Siviero szemébe néz, nagy levegőt vesz, és rábólint a tervre.

London

A találkozó után Watson egyszerre izgatottan és gondterhelten repül vissza Londonba. A reptérről feltárcsázza munkahelyét, a Sunday Times-t, ahol a főszerkesztő a támogatásáról biztosítja és megígéri, hogy minden tőle telhetőt megtesz, hogy a segítségére legyen. Mialatt a taxi a reptérről a City-be viszi, mély hallgatásba merül: csendben nézi az ablakon át a szitáló esőben fürdő várost.

Otthon találkozik a menyasszonyával, aki már nagyon várta. Miután kicsomagol, vacsora közben nagy vonalakban előadja neki a tervet. Kéri, hogy emiatt halasszák el az esküvőjük közelgő időpontját. A lány először megdöbben, majd szomorúan, de az ügy fontosságára való tekintettel és Watson karrierje miatt belemegy az ajánlatba.

Egy borongós délutánon, egy régi ismerősével, a Scotland Yard egy volt nyomozójával, Don Langtonnal - akinek a műkincsrablás volt a szakterülete -, megkezdődik az akció előkészítése. Kezdetben nehezükre esik annak eldöntése, hogy milyen formában valósítsák meg a küldetést. Hajnalig tartó viták és hosszas töprengés után végül arra jutnak, hogy Watsonnak kell eljátszania azt az embert, aki az eltűnt festmény nyomába szegődik. Ezek után új identitást találnak ki neki, mint a XVII. századi festmények és képzőművészet szakértője, és mint képvásárló ügynök. A műkereskedelem világa ugyanis tele van olyan rejtélyes alakokkal, akik általában mások megbízásából vásárolnak, váratlanul lépnek színre és váratlanul el is tűnnek.



Személyazonosságát és külsejét - Langton kapcsolatai révén - a Scotland Yard-nál dolgozó és hozzáértő emberek segítségével megváltoztatják, és ennek megfelelően beszerzik a szükséges hamis okmányokat és dokumentumokat. Watson álneve Blake lesz. John A. Blake.

A költségek egyik részét Watson londoni kiadója fedezi, de a repülőjegyek, a szállodai szobák és a festmények vásárlása ennek csak egy részére elegendőek. Ezért a pénzügyi kiadások kiegészítésére és az akció gördülékenysége végett beavatnak két galeristát is, egy londoni és egy new yorki műkereskedőt a műveletbe, akiknek a megbízásából és költségére Watson képeket vásárolhat. Igen, de Blake-nek még ennél is gazdagabb kereskedőnek kell tünnie, ezért a galeristákkal együtt egy tervet eszelnek ki. A két legnevesebb - a Sotheby és a Christie - aukciós házak bevonásával elérik, hogy a kikiáltó az árverésen a kamulicitekbe bevonja Watsont, így ismertségre tesz szert a műkereskedők között és gazdag, befolyásos ember benyomását kelti. A kamulicit alapja az, hogy a legtöbb árverésre kínált képnél meg van szabva az eladási ár alsó határa: ha a licit nem éri el ezt a minimumot a csarnok a képet visszaveszi – a kikiáltó kikiált egy költött nevet, hogy azt a látszatot keltsék, hogy élénk a kereslet. Mindezt azért, hogy a többi kép árát nehogyan lenyomják.

Ezzel minden készen áll, hogy Watson új identitása alatt nekivágjon az eltűnt Caravaggio megkeresésének.

New York, nyár

Az első árverésre Watson New Yorkba utazik a Sotheby aukciójára. A taxi hosszú úton hozza be a repülőtérrel a központba, Manhattanbe, megáll a felhőkarcolók között és kiteszi a York Avenue és a 71. utca sarkán található épület előtt. Azon a napon az aukciósház nagytermének magas mennyezetű csarnoka zsúfolásig tele van műkereskedőkkel, nagy a nyüzsgés és a hangzavar. John A. Blake lenyalt hajjal, vastagkeretes szemüvegben, elegáns zakóban és botjára támaszkodva bebecs a csarnokba, átverektszi magát a tömegen és egy jól látható helyen szerez magának egy üres széket. Kezdetét veszi az árverés és hirtelen elhalkul a terem. Egyik festmény a másik után licitre kerül, elképesztő gyorsasággal emelkednek az árak, dollár tízezrekért kelnek el a képek. A kikiáltónak hála - az aukciósházzal való együttműködésnek köszönhetően - Blake nevére több tételt is lecsapnak, mint amit a műkereskedők megbízásából megvásárol, így személyére felfigyelnek és nevét már az első aukción jól megismerik. Ráadásul, amikor a kikiáltók Blake-et csak bevonják a licitbe és a képet az ellenfélnek ítélik, a teremben akkor is mindenki megtudja, ki nem vette meg a képet: a licitálónak, aki az utolsó pillanatban kiállni kényszerül, a műkereskedők legalább akkora figyelmet szentelnek, mint a győztesnek. Ekkor úgy tűnik: egy új arc tűnt fel a műkereskedelemben világában, aki képes nagy összegeket költeni és jól ismeri a képzőművészeti alkotások árfolyamának alakulását. Mire véget ér az aukció, Blake több mint 15 festményt vesz meg, többek között egy Raffaellót, egy Giorgione-t, egy csendéletet és egy portrét két kisebb itáliai mestertől, és több mint 80 ezer amerikai dollárt költ - már ami a látszatot illeti.

London



Az első sikeres kísérlet után Watson visszatér Londonba. Ekkor otthon egy újabb és feszültebb beszélgetésre kerül sor a barátnőjével, ami egy nagy veszekedésbe torkollik, aztán sikerül kibékülniük. Ezek után együtt töltenek pár napot és ki se mozdulnak a lakásból. Végül közösen kitűznek egy határidőt és megegyeznek: Watsonnak akár sikerül lezárnia az ügyet, akár nem, megtartják az esküvőt.

A következő árverésig felkeresi és végig járja a nagyobb múzeumok, mint a National Gallery, a Tate Britain és a Royal Academy of Arts régi mesterekkel foglalkozó gyűjteményeit, valamint aukciók látogatásába kezd, hogy minél jobban megismerje a műkereskedelem világát és elterjedjen a híre a képzőművészettel foglalkozó kereskedők között. Szabadidejét könyvtárakban tölti és az olasz reneszánsz művészetét tanulmányozza. Mind e mellett utána néz Caravaggio életrajzának.

“Michelangelo Merisi da Caravaggio zaklatott életet élt. 1571-ben született Milánóban, ahol festőtanonc lett. Rómába ment, ahol szegényen élt. Egyre több megrendelést kapott, de közben botrányok sorába - verekedések, becsületsértés - keveredett: tehetős pártfogói mindig kimentették. Végül egy verekedéssé fajult vitában - sokak szerint önvédelemből - megölte ellenfelét és menekülnie kellett. Nápolyba került, ahol szintén ünnepelet festő lett, majd Máltára utazott, ahol újabb verekedés miatt bebörtönözték. Innen megszökött, Szicíliába menekült, majd visszatért Nápolyba. Üldözői rajtaütöttek és megsebesítették. Felgyógyulása után a pápai kegyelemben reménykedve útnak indult Rómába. A kegyelmet megkapta, de annak híre nem jutott el hozzá: útközben a hajó kikötött Porto Ercolóban, ahol meghalt - magas láz végzett vele. Rövid élete során műrecek sokaságát hozta létre. A Jézus születése című kép egyike volt a művész utolsó alkotásainak: egy évvel festette halála előtt.”

Egy időre Watson visszavonul a társasélettől és idejét Caravaggio műveinek tanulmányozásának szenteli. Mikor visszatér az élet körforgásába műkereskedő barátai, a londoni galeristák beszerveznek megbízható restaurátorokat, akik beavatják Watsont a lopott és hamis képek vizsgálásának rejtelmeibe, arra az esetre, ha arra kerülne a sor, hogy nem megbízható forrásból származó képpel találkozik.

Amint azt egy műhelyben régi képeken megmutatják neki, először is távolabbról kell szemlélni az összehatást, majd a részletekre összpontosítani. Aztán meg kell fordítani a képet és meg kell nézni, hogy nincsenek-e a hátoldalán árverési csarnokokból származó, régebbi jelölések, ami azt jelentené, hogy a kép már korábban is volt árverésen: ha volt utána lehet nézni az árának, az előző tulajdonosának és így tovább. Ezek után meg kell keresni a szignatúrát, ha van; ennek az egyik módja, ha az ember megnyalja az ujját és megdörzsöli a kép sarkát. Ez a módszer arra is jó, hogy az ember megnézze, hogyan nézne ki a kép, mennyi részlete tűnne elő, ha meg lenne tisztítva. Ha egy árverése kínált kép valamely része túlságosan le van nyalva nem árt részen lenni: azt jelenti, sok kereskedőnek voltak kétségei, legalábbis a szignatúra eredetiségét illetően. A képkereskedők sokat adnak a részletgazdagságra: ha egy képnek túl sok szegényes részlete van, kevesebbet ér, és ha a rajzkészség gyöngének bizonyul bármilyen apró mozzanatban is a legtöbb kereskedő eltekint a vételtől. És amire különösen érdemes odafigyelnie: a képhamisítók, azért, hogy egy festmény öregebbnek tűnjön, gyakran “megsütik” a képet, majd forrón hűtőgépbe teszik vagy ki, megszáradni a hűvös éjszakai



levegőre, így a festék megrepedezik. Ezek mellett egy hasznos trükköt is tanul Blake, mégpedig azt, hogy egy gombostűvel a festék korát meg lehet vizsgálni: ha a festék új a tű könnyedén áthatol rajta. Ha a tű megcsúszik a festékkérgen, még ha másolat is, meglehetősen régi. A rövid kitérő után, új ismereteivel felvértezve és tapasztalatainak birtokában indul neki a második árverésnek, Londonban.

A Christie aukciós háznak egy impozáns épülete van a King Streeten, a St. James-negyedben. Elegáns portás nyitja az épület ajtaját az érkezőknek. A hall üvegtetején beözönlik a napfény, és ahogy Blake a széles lépcsőkön lépked felfelé, mintha egy katedrális belsejében taposná a köveket. Gazdag műkereskedők tolonganak az előtérben és várják izgatottan a nem mindennapi képeket. Az árverés előtt kapcsolatai segítségével Blake kezébe kerül a licitálók névsora: benne a műkereskedő nevével, akinek megvételre ajánlották az eltűnt Caravaggiót. A teremben nagy lárma előzi meg a liciteket: az eseményen régi mesterek képei kerülnek kalapács alá, jelen van a sajtó, fényképezőgépek vakui villognak, a műkereskedők csak jeggyel léphetnek be a csarnokba. Blake az elsők között érkezik, középtájon foglal széket, hogy jól lásson és őt is jól lássák. Megkezdődik az árverés. Egymás után árverezik el a képeket: Bellini, Masaccio, Paolo Uccello. Majd az a kép kerül sorra, egy Coreggio, amire Blake-nek az első megbízatása szól. Nagy összegek forognak. Hamar kiesik, így ezt a licitjét elveszíti. A kép, amire a második megbízása szól egy bibliai tárgyú festmény Tintoretto-tól. Amikor erre a képre kezd licitálni, a többiek lassan elállnak a licittől és csak egy kereskedő marad, akivel szoros versenybe kerül. A párviadal egyre nagyobb érdeklődést kelt, elül a beszédmoraj, és az emberek azt keresik, kik állnak versenyben egymással. Lassan araszolnak felfelé az összegek, és a végső határnál, a kereskedő kiszáll a licitból, koppan a kalapács, Blake nevére csapják le a képet és megszerzi azt. A terem felmorajlik és Blake nevét mindenki megismeri. Az árverés végeztével egy kereskedő odalép Blake-hez és megszólítja. Ha esetleg meg akarna válni a képtől keresse, szívesen megvennie, azzal átnyújtja névjegykártyáját, amin ez a név szerepel: John McGill - aki benne van Siviero titkos dossziéjában és akinek megvételre ajánlották az eltűnt Caravaggiót.

Egy közeli bárban, egy scotch társaságában, távol a műkereskedők világtól ülnek le az üzletről beszélgetni. Blake felajánlja neki, hogy eladja a képet, felár nélkül, ha az illető elárulja neki az olasz kereskedő nevét, aki megkörnyékezte az eltűnt Caravaggio-festménnyel. A kereskedő először meglepődik, majd kellenlenül, de belemegy az üzletbe, azzal a feltétellel, ha számíthat Blake diszkréciójára és semmilyen körülmények között nem említi a nevét. Blake beleegyezését követően McGill közelebb hajol és kijelenti: egy nápolyi kereskedő Blake embere. A villája egy sziklán van, Posillipo-fok fölött. Az olasz műkereskedő neve: Sabata. Giuseppe Sabata.

Az első igazi nyom megtalálásának öröme Watson egy fülkéből azonnal felhívja az olasz diplomatát, Siviero-t. Beszámol neki a fejleményekről, aki azt javasolja, hogy próbáljon meg az USA felől kapcsolatot találni Sabata-hoz. Olaszország és az Egyesült Államok között történelmi okokból kifolyólag szoros szálai vannak a bűnözésnek és a két ország közötti kapcsolatok intenzívebbek, mint Anglia és Olaszország között. Így jobban meg tudja közelíteni



az olasz kereskedőt. Meg is adja egy new yorki, olasz származású rendőrnnyomozó, George Volpe elérhetőségét, aki segítségére lehet az ügyben.

Watson későn ér haza, ahol beszámol a menyasszonyának: el kell utaznia az USA-ba, ezért el kell halasztaniuk az esküvőt. Kínos csend. A lány szó nélkül összepakol és elköltözik. Napokig szóba sem állnak egymással. Watson nem tudja elérni. Mielőtt elhagyja Londont sikerül kapcsolatba lépnie vele. Ekkor ultimátumot kap a barátnőjétől: mikor visszatér New Yorkból választania kell a lány és a Caravaggio-ügy között.

New York, ősz

Ez után nem sokkal Watson az Egyesült Államokba repül az amerikai kapcsolat kiépítése végett. New York Soho negyedében, egy füstös jazz klubban találkozik George Volpe-val, aki végig hallgatja az akció tervezetét, majd egy kis gondolkodás után kijelenti, hogy van egy ötlete, ki lehetne Watson embere. Másnap egy galériában bemutat neki egy műkereskedőt, Joe Steffanotti-t, akinek kitűnő kapcsolatai vannak olaszországi kereskedőkkel és galériákkal. Volpe elmondja, hogy "Blake"-et olyan embernek kell kapcsolatba hoznia Sabata-val, akit az olasz műkereskedő már ismer és akivel kötött üzletet. Ráadásul Watsonnak tisztában kell lennie azzal, milyen képek vannak Sabata birtokában és mennyit érnek - mert csak akkor tűnhet valódi kereskedőnek. Watson beavatja Steffanotti-t a tervbe, aki izgatottan és lelkesen csatlakozik az akcióhoz. Ezek után nem sokkal az amerikai műkereskedő Rómába repül, hogy ottani kollégái révén szerezzen nápolyi ismeretségeket, azért, hogy így építse ki a kapcsolatot az olasz kereskedővel, aki az eltűnt Caravaggio-festménnyel üzérkedett.

Ezalatt Watsonnak a new yorki rendőrnnyomozón keresztül tudomására jut, hogy Steffanotti egyik ismerősének a manhattani galériájába egy olasz, értékes festményekről - Raffaello, Veronese és Pomerancio munkái - készült fotókkal állított be, melyeket eladásra szántak. George Volpe segítségével a nyomon elindulva kezdetét veszi Watson elmerülése az alvilágba az amerikai-olasz csempész kapcsolat, és a feltehetően hamis vagy lopott képek megismerése végett.

A New York Furniture Exchange irodaházában, a Lexington Avenue 200. szám alatt találhatóak az Italcraft Co. bemutatótermei - az cég olasz képző- és iparművészeti tárgyakat szállít az USA-ba. Mikor Blake kiszáll a liftből és belép a tizenkettedik emeleten lévő irodába egy kétszólamú gong szólal meg önműködően és két - egy köpcösebb és egy szikárabb - olasz siet elé, akik Renzullo és Del Peschio néven mutatkoznak be és körbevezetik. A cég tevékenységéről kiderül, hogy havonta egy konténert küld Amerikába tele festménnyel, bútorral, üvegtárggyal. A rövid ismerkedés után autóba szállnak és a kikötő felé veszik az irányt.

A parton teherszállítóhajók és daruk. Mikor a kikötőben kiszállnak az autóból fölöttük fényes és acélszürke az ég - egy hajó kürtje tör meg a csendet. Ahogy elindulnak a konténerek között a leheletük látszik a hideg levegőben. Egy irodahelységbe vezetik, ahol előhoznak és eladásra kínálnak neki egy állítólagos Fra Angelico festményt és többről fotókat is mutatnak. Blake alaposan megvizsgálja a képet. Hosszas szemrevétele után arra a következtetésre jut, hogy az alakok kidolgozottsága nem megfelelő és ikonográfiai szempontból több jel arra utal, hogy a

festmény, mintha egy nagyobb kép része lenne - ha eredeti lenne biztos nem vágták volna ki belőle. Ezek miatt kétségei merülnek fel a kép eredetiségét illetően, de az olaszok kitartanak mellette. Még dokumentációt is tudnak mutatni róla - Watson persze tudja, azt a legkönnyebb hamisítani, ráadásul eredeti képet az Olasz Állam engedélye nélkül tilos kivinni az országból. A többiről elkéri a fényképeket, hogy átgondolhassa az ajánlatot - és titokban utána néz a festményeknek.

London

Watson visszatér Londonba. Nem sokkal később Steffanotti, az amerikai műkereskedő feltárcsázza: egy sikeres üzlet megkötése után visszatér Nápolyból, Londonban fog átszállni. Találkoznak egy teára és elmeséli Watsonnak: az olasz műkereskedő birtokában van két, Caravaggio-nak tulajdonított csendélet és nápolyi ismerősei szerint az olasznak alvilági kapcsolatainak vannak. Mindenesetre Sabata figyelmébe ajánlotta "Blake"-et, a londoni műkereskedő barátját, akit a XVII. századi festmények érdeklik és akivel ő már sok jó üzletet kötött: ha Nápolyba megy, az olasz szívesen találkozik vele és hajlandó megmutatni neki a festményeit és egyéb műtárgyait.

Eljön a nap, amikor Watson és a menyasszonya találkoznak egy kávézóban. Nehezen találhatnak kapcsolatot egymással, meglehetősen akadozik a párbeszéd. Hosszú csendek után végül sikerül beszélgetniük és együtt töltik a délutánt. Ahogy közeledik az este a férfi elmondja a lánynak: még soha ilyen közel nem járt az eltűnt Caravaggio-hoz, most nem adhatja fel. A lány először meg se tud szólalni a döbbenettől, majd visszaadja neki a jeggyűrűjét: kapcsolatuknak vége. Azzal otthagyja Watson.

A férfi teljesen összetörik, egyik pub-ot járja a másik után, majd napokig ki se mozdul a lakásból. Lassan összeszedi magát: vadász ösztöne és elkötelezettsége mindennél erősebbnek bizonyul. Rádöbben: nincs más hátra, utaznia kell.

Amilyen hamar csak lehet Olaszországba repül, hogy találkozzon Sabata-val. Rómába - ugyanis időről időre felmerül benne a gyanú, hogy figyeltetik és a nápolyi repülőtéren könnyen a nyomába szegődhetnek, míg a rómain ez nehezebb. Rómából aztán az éjszakai gyorsvonattal utazik Nápolyba.

Nápoly

Nápoly, verőfényes reggel. Egy taxi a városközpontból lassan felkúszik a város fölé magasodó dombra és lefékez egy ház előtt. Az ajtó előtt elegáns zakóban a köpcös Sabata fogadja Blake-et - a kinti verőfény után bent sötét enteriőr. A ház tele műkincsekkel. Az előszobában szobrok, olajképek, ikonok és porcelánok tömkelege, beljebb a kis nappaliban jobb munkák, kisebb olajképek lógnak a falon. Blake gondosan szemügyre veszi a képeket, majd Sabata átvezeti a legnagyobb szobába, mely egy hosszú, keskeny ebédlő, tengerre néző terasszal, melynek a falán két, szépen kidolgozott csendélet: az egyikben halak, a másikon madarak. Blake-nek felcsillan a szeme és jelzi Sabata-nak, hogy közelebből is szemügyre venné azokat. Az olasz előzékenyen a teraszra mutat és kikíséri Blake-et. Kint szőlőlugas, vakító napsütés, a



kilátás: száz méter mélyben a Földközi-tenger, a távolban Capri és Pompeji vibráló sziluettje. Sabata kihozza a két csendéletet és egy szobor talapzatához támasztja őket. Blake megvizsgálja azokat, miközben az olasz egy palack bort hoz a teraszra, két pohárral. Tölt, isznak és a képeket nézik, mikor az olasz halkán megszólal: Caravaggio. Alkudozásba kezdenek, Blake próbálja lejjebb nyomni az árakat, de Sabata nem enged sokat, ezért nem tudnak megegyezni. Végül megállapodnak benne, hogy mikor Blake visszatér pár héten belül Nápolyba, újra találkoznak - így van ideje utána nézni a festményeknek. Sabata hív neki egy taxit, szívélyesen kikíséri az ajtóhoz és elbúcsúznak.

Az alkudozás révén Watson valódi üzleti kapcsolatot alakított ki az olasszal, ami által közelebb került az eltűnt Caravaggio-hoz és nem kellett költenie egy centet sem.

Róma

Róma, kék ég. Watson - egy gyors kávé után - már kora reggel a Piazza Venezia-n található Nemzeti Művészeti Könyvtárban (la Biblioteca di Storia dell'Arte) utána néz a két Caravaggio csendéletnek, de a Caravaggio műveinek hivatalosan elfogadott listájában, a Friedlander-féle *oeuvre*-katalógusban nem szerepelnek a Sabata által mutatott képek. Jóllehet nem hamisítványok, Watsonban tudatosul, hogy vigyáznia kell az olasszal.

Nápoly

Watson visszautazik Nápolyba, ahol az egyik nap megcsörren a szállodai szobájában a telefon és a portás kapcsolja New Yorkot: a vonal másik végén Renzullo van, az Italcraft embere, aki képeket kínál neki ott, Olaszországban, Nápolytól nem messze. A tulaj egy professzor, a képeket a buenos aires-i olasz nagykövetségről küldték, és a professzor nem akarja, hogy kitudódjék, a festmények elkerültek Argentínából, ezért nem bocsátotta azokat árverésre. Összezsavarva, egy diplomatazsákban küldték őket Olaszországba. A hírek szerint reneszánsz itáliai mesterek műveit, többet egyelőre nem mondhat, majd személyesen. Még annyit, hogy Blake a csempésszel is találkozhat, aki az általa vásárolt képeket eljuttathatja majd az USA-ba. Watson felhívja Siviero-t, és az olasz javaslatára utána ered a képeknek.

Másnap érte jönnek a szállodája elé - Blake zsebében ott lapul egy fényképező, minden esetre. Renzullo gyorsan bemutatja Battiato-t, a csempészt, majd beszállnak az autóba és egy napszemüveges olasz sofőr társaságában útnak indulnak. A sztrádán száguldva az olasz vidéken, a több órás autóút alatt a tűző napsütésben Watson végig az alteregóját alakítja, mindeközben a *quattrocento* és a *cinquecento* művészetéről beszélgetnek, melyekből jó előre felkészült.

Majd egyszer csak az autó lefordul az országútról, s egy szőlővel beültetett enyhe emelkedőn tovább gördül. A domb derekán kanyarodik a földút, s egy nagy birtok mentén tovább fut. Az autó mögött, ahogy feljebb kerülnek, kibontakozik a síkvidék: szőlők minden irányban. Íves kapu nyílik egy kőfalban, az autó befordul rajta és mintha négyszáz évet repülne vissza az időben. Az udvaron egy hatalmas fa levelei ezer kis árnyékot vetnek a kövezetre és a falakra. Az udvar végében kápolna, előtte kis díszkert alacsony sövényvel. A főépület csaknem egész



hosszában elfoglalja az udvar egyik oldalát. Szemközt, az udvar másik fala mentén gazdasági épületek. Téglafal zárja le hátul az udvart, kapuja a birtok mögött emelkedő, napsütötte szőlődombokra nyílik. Egy ponyvaernyő alatt három, feketébe öltözött asszony beszélget és egy fekete kutya üdvözli az érkezőket vészjósló ugatással.

Megjelenik a professzor, mindenkit bemutatnak mindenkinek - még az öregasszonyokat is -, majd a kinti verőfényből a ház hűvösébe lépnek, ahol a házigazda a saját termésű borával kínálja a vendégeket. Majd kitessekelik az asszonyokat és csak akkor hozzák be a festményeket. Egy Bassano, egy Veronese és egy Del Sarto. Blake elismerően biccent, majd akkurátusan megvizsgálja őket. Miután kiderül, hogy a professzornak nincs dokumentációja a képekről, Blake engedélyt kér, hogy lefotózhassa azokat a későbbi döntés megkönnyítése végett - mindezt azért, hogy bizonyítékokat gyűjtsön. A tulajdonosnak ellenvetése nem lévén kivonulnak a szabadba. Miután az udvar túl árnyasnak bizonyul, kimennek a szőlődombra. Blake megkéri az olaszokat, hogy tartsák a vásznakat, de csak Renzullo-t tudja rávenni, és lefotózni, a többiek beszélgetésbe merülnek.

Blake nem feszegeti az árak kérdését, azt mondja a professzornak, hogy utánaéz a fotók alapján a képeknek. A professzor át akarja nyújtani a névjegykártyáját Blake-nek, ekkor Renzullo közéjük ugrik és gyorsan átveszi azt. Elbúcsúznak, és ahogy mennek visszafelé a kocsihoz, Renzullo megígérteti Blake-el, hogy csak rajta keresztül fog kapcsolatba lépni az ügyféllel. Aztán mikor beszállnak az autóba a nyomaték kedvéért hidegen hozzáteszi: eszébe ne jusson egyedül menni a professzorhoz, mert tudják hol lakik Blake, könnyen megtalálják és abban nem lesz köszönet. Azzal elindulnak. Watson nagyot nyel, tudja, hogy Renzullo nem viccel.

Egy idő után mérséklődik a feszültség, mikor az úton Renzullo lassan elszenderül. Battiato töri meg a csendet, aki közlékeny stílusában a csempészeti módszerekről kezd mesélni, miszerint havonta szállítanak a tengerentúlra, és arról, hogy a konténerek közepén, a bútorok között hogyan rejtik el az összezsavart képeket. Közben lassan beesteledik.

Az éjszaka sötét, néhol ködös, és a sztráda legtöbb helyen csak két sáv széles. Helyenként százhatvannál is sebesebben repeszt az autó, félelmetes tempóban előzgetve a teherautókat.

Nápoly, másnap. Az előző nap feszültségeit kipihelve, Watson kora délután újra találkozik Sabata-val, azonban fogynak a pénzügyi tartalékai, amit az akciónak erre a részére szántak, ezért kockáztatnia kell: a nála lévő készpénzért kell festményt vásárolnia. Az olasz kereskedő teraszán, a szőlőlugas árnyékában beszélgetni kezdenek az üzletről. A csendéletekről Blake állítja, hogy nem Caravaggio alkotásai, Sabata azonban nem tágít. Blake az árukat lenyomni nem tudja, viszont mindenképpen üzletet kell kötnie az olasszal, hogy a bizalmába férkőzzön és megtudja a maffia emberének nevét, aki eladásra kínálta az eltűnt Caravaggio-t. Az ebédlő egy távolabbi végében észrevesz egy szép, vallásos tárgyú képet. Szent János, a nápolyi iskola stílusában, szép *chiaroscuro*-val. Ismeretlen festő műve, mégis, Nápoly környékén egy, a nápolyi iskola stílusában készült képről feltételezhető leginkább, hogy eredeti. Kihozatja a teraszra, hogy jobban szemügyre vehesse, majd, miután megvizsgálja, *frizzante*-t iszogatva alkudozásba kezdenek. Egyre közelednek egymáshoz az árak, Sabata újratölti a poharakat és a terasz párkányára telepszik. Mikor Blake nem tud többet kínálni, drámai mozdulattal feláll

és a tenger irányába tekint. A légpárnás komp épp akkor fut be Capriról, fehér csíkot karcolva a vibráló, azúrkék vízre. Ezután Sabata-hoz lép, és letelepszik mellé a párkányra, előhalássza zsebéből a borítékot és kettejük közé teszi. A vastos bankóköteg átsejlik a boríték papírján. Nagy csend. Sabata Blake-re néz, kezét nagy sokára a borítékra teszi, és így szól: mielőtt a szél besodorná a tengerbe, majd elteszi és halkán hozzáteszi, hogy becsomagolja neki a képet.

Sabata kiteszi Blake-et a szállodája, a Hotel Excelsior előtt a festménnyel. A szálloda halljában Blake találkozik Battiato-val, a csempésszel. Megállapodnak, hogy az Italcraft az USA-ba szállítja a képet: ha a vásznat leszedhetik és összecsavarhatják, vállalják az "exportot". Blake átadja az első részletet. Battiato a kocsiba teszi a festményt, majd elhajt.

Most, hogy Watson megszerezte Sabata bizalmát, feltárcsázza a kereskedőt és meginvitálja egy vacsorára. Egy kanyargós úton a partra érnek, és beülnek egy panorámájáról híres, elegáns vendéglőbe: Nápoly, Vezúv és az egész fényárban úszó öböl. Vacsora közben Giorgione és Bellini festészetére terelődik a beszélgetés majd arra, hogy ki milyen festőkkel kereskedik. A háttérben tangóharmonika szól. Két fogás között Blake megemlíti, hogy azt hallotta, a Palermóból ellopott Caravaggio-t ott, Nápoly közelében próbálták értékesíteni. Bort tölt a poharakba, majd hozzáteszi, hogy nagy pénzt adna azért a festményért. Sabata nagyot kortyol a borba, majd bevallja neki, hogy hallott róla: jött hozzá egy ember, aki kérdezte, akar-e venni egy Caravaggio-t. Mire ő azt mondta, hogy ha talál rá vevőt. Próbálkozott Rómában, Milánóban és Svájcban is, de sikertelenül. Blake kérdésére, hogy ki volt ez az ember az olasz annyit mond, hogy ott lakik Nápoly mellett, de a nevére nem emlékszik. Blake tovább kérdezősködik, majd egy tisztességes jutalékért cserébe Sabata belemegy az üzletbe, hogy összehozza a maffia emberével, aki eladásra ajánlotta a Caravaggio-t. Blake az olasznál hagyja a névjegyét rajta a londoni és new yorki telefonszámokkal, és megkéri, adja át az illetőnek.

1980., London

Watson visszatér Nagy-Britanniába. Otthon csak a számlák tömkelege várja az üres lakásban. Az utazások felemésztették minden megtakarított pénzét, és kiadója nem vállalja tovább az akció finanszírozását, ezért jelzáloghitelt vesz fel a lakására és így folytatja tovább a munkát.

Londonban a Courtauld Művészeti Intézetben (Courtauld Institute of Art) található Witt könyvtárban utána néz a professzor képeinek és hosszú keresés után rájön, hogy azok hamisítványok. Nem sokkal később megcsörren a telefonja: Olaszországból hívják, az illető Signor Manzu-ként mutatkozik be. Elmondja, hogy "hallott róla" Nápolyban, és megtudta, hogy Blake érdeklődik "bizonyos" festmények iránt. Körülbelül egy hónap múlva Londonba látogat, akkor hajlandó lenne találkozni vele. A hír hallatára Watson és Langton, a Scotland Yard volt embere, készülni kezdenek az eseményre.

New York

Mindeközben az Egyesült Államokba megérkezik sikeresen a Sabata-tól vásárolt kép, a nápolyi Szent János az Italcraft-hoz. A kikötőben leemelik a konténert a hajóról, kinyitják, kipakolják



a műtárgyakat, majd egy belső raktárhelyiségben a csempészett képeket előszedik a bútorokból. Watson odautazik, hogy átvegye. Kifizeti a második részletet, és az irodában átadják a képet. Mikor ez megtörténik, bizonyossá válik számára, hogy az Italcraft emberei, Renzullo és Del Peschio, tisztességtelen üzletet is bonyolítanak a háttérben, és ez előrevetíti egy nagy fogás lehetőségét.

London

Londonban előkészítik a terepet a maffia emberével való találkozóra. Először is keresnek és Siviero pénzügyi segítségével kibérelnek egy lakást egy előkelő negyedben, amit berendeznek, mintha egy műkereskedő irodája lenne: mahagónibútorok, művészettörténeti lexikonok és képzőművészeti albumok a polcokon, az íróasztalon kiállítás katalógusok Velencéből, New Yorkból, Párizsból, és a falakon galerista barátoktól kölcsönként egy-két kevésbé értékes, de jó minőségű festmény és grafika. Ezzel együtt beavatják és lefizetik a portást, arra az esetre, ha Manzu kérdezősködné. Watson átköltözik az irodába és a külvilág számára úgy kezd el élni, mint egy igazi műkereskedő.

Eljön a nap, amikor Manzu felhívja Blake-et: Londonba érkezett és egy későbbi órában szívesen találkozna vele. Blake megadja a címet és a megbeszélt időpont előtt egy papírba csomagolt képpel érkezik a helyszínre, ha a maffia netalántán figyeltetné. Manzu a megbeszélt időpontra meg is érkezik: jól beszél angolul és nem tűnik maffiózónak. Ahogy belép gyorsan körbe néz a lakásban. Blake hellyel kínálja, majd italt tölt az olasznak és kérdésére, hogy hogyan lett műkereskedő hosszasan meséli az előre kitalált történetét. Manzu hallgat és fürkészve figyeli Blake-et. Ekkor a megbeszéltek szerint egy beépített emberen keresztül egy telefonhívás érkezik Blake-hez, akivel festmények adásvételéről váltanak néhány szót, hogy ezzel is hitelesítsék műkereskedő voltát. Mikor Blake a telefonhívás végeztével megpróbálja lazán a beszélgetést magáról a festészetre és az eltűnt Caravaggio-ra terelni, Manzu hárit, hangot vált és sok elintéznivalójára hivatkozva egy újabb találkozót kér pár napon belülre. Így nézik egymást pár pillanatig. Nagy csend nehezedik a lakásra. Mindketten tudják, hogy ez alatt a pár nap alatt az olasz őt fogja figyelni, hogy megbízhat-e benne.

Miután elbúcsúznak és a maffia embere elhagyja a lakást Watson az ablakhoz lép és a redőny résein keresztül látja, amint az olasz átvág az úttesten, egy régi típusú autóhoz megy, aminek támaszkodva egy öltönyös fickó cigarettázik. Váltanak pár szót, Manzu az ablak felé fordul, az öltönyös eldobja a cigit, beszállnak az autóba, majd elhajtanak.

Watsonban tudatosodik, hogy komolyan kell vennie a helyzetet, ezért fokozott óvatossággal és körültekintéssel tölti az elkövetkezendő napokat. Aukciókra jár, a hamis irodában lakik, ahonnan időnként egy becsomagolt képpel érkezik és távozik, minden részletre odafigyel. Az egyik alkalommal találkozik a portással, aki elmondja neki, hogy volt itt egy fickó - a személyleírás Manzura vall -, aki a lakásról és róla érdeklődött, de ő a megbeszéltek szerinti információkat mondta. Watson megköszöni, visszamegy az irodába, tölt magának egy nagy pohár whiskey-t, feltárcsázza Langtont és beszámol neki a történetekről.



Egy-két nap elmúltával az egyik aukción, ahol régi mesterek kerülnek árverésre, a közönség sűrűjében hirtelen észreveszi Manzu-t, aki őt figyeli és sokatmondóan odabiccent neki. Az aukció végén Blake odamegy hozzá és elmondja, hogy örül a véletlen találkozásnak, mire az olasz odaveti hidegen, hogy válthatnának pár szót, valami kevésbé forgalmas helyen.

Elmennek ebédelni egy közeli, csendes vendéglőbe, hogy a képről és az üzletről beszélgessenek. Az étkezés végeztével, mikor a pincér elviszi a tányérokat Manzu törli meg a csendet. Kérdésére, hogy minek neki a Caravaggio, Blake kijelenti, hogy vevője van rá Amerikában. Sokáig csak az evőeszközök csörömpölését hallani. Manzu int a pincérnek, *digestivo*-t rendel, majd mikor kettesben maradnak hirtelen rákérdez, hogy mégis mennyit tudna fizetni a képért. Blake válaszára az olasz megrázza a fejét és egy szalvétára leír egy összeget, majd odacsúsztatja Blake elé: 400 ezer angol font. Manzu Blake reakcióját figyeli, akinek az összeget látva elkerekedik a szeme. Alkudozásba kezdenek, majd arra a kérdésre, hogy milyen állapotban van a kép, Manzu hirtelen elhallgat. Egy nagyot kortyol az italába, megköszörüli a torkát és kijelenti, hogy a kép piszkos, össze kellett göngyölni és van rajta egy kis repedés. Blake hitetlenkedve hallgatja. Majd hosszas vitába kezdenek. Végül megegyezés nem születik, mert az olasz sokat nem enged az árból és Blake csak akkor hajlandó többet ajánlani, ha láthatja a képet: feszülten válnak el. Arra, hogy találkoznak-e még Manzu nem ad egyértelmű választ: beszélnie kell a "kollégáival", majd lehet hívni fogja, azzal az étterem előtt taxiba ül és elviharzik.

Hosszú ideig semmi hír. A várakozás napjaiban Watson visszatér a könyvéhez és újra írni kezdi, lassan visszatér régi életéhez. Ebben a várakozási helyzetben próbál újra kapcsolatba lépni ex-menyasszonyával. Hívogatja, ír neki. Hosszas próbálkozás után végül találkoznak - a lány belemegy, hogy sétáljanak egyet - de már késő... Kiderül, egy új férfi van a lány életében.

Teljes reménytelenségben és magányban tölti a következő heteket és csak a munkájának él. Aztán egy napon, váratlanul, megcsörren a telefon: Manzu hívja Olaszországból. 150 millió líra, alku nincs. Watson belemegy az üzletbe. Az olasz megadja a találkozó helyszínét és időpontját. Figyelmezteti, hogy többet nem fogja hívni. Watson feltárcsázza Siviero-t a hírrel és azonnal Nápolyba repül. Tudja, hogy nincs más választása: egyedül kell mennie.

Nápoly, tavasz

Pár nappal korábban érkezik: a városban múzeumok és XVII. századi gyűjtemények látogatásába kezd jó műkereskedőhöz illően, hátha megfigyelik.

Eljön a nagy nap. A tenger sós levegőjét sodorja Watson arcába a szél, ahogy a megbeszélte időpontban a Hotel Excelsior előtt feszülten várakozik. A közeli rakparton a tenger hullámain a viharossá fokozódó szél csapkodja a kövekhez. Már egy óra elmúlt a megbeszélte időponthoz



képest és már sötétedni kezd, amikor hirtelen egy sötét, négyajtós Alfa Romeo áll meg az utca túloldalán. Utasai vagy egy percre nem is mozdulnak. Aztán két ember kiszáll belőle és átvág az úttesten, Manzu az egyik. Mögötte, ahogy közeledik borongós-üres a tenger és az ég. Manzu bemutatja a másik olaszt, majd az autóhoz kísérik Blake-et. A rakparton Blake a sötét víz fölé hajol és elmereng rajta pár másodpercig. Manzu a cigarettájába szív, majd int a fejével. Azzal beszállnak a kocsiába és elindulnak. Az úton végig csendben ülnek, csak az olaszok váltanak egymással pár szót, valami furcsa akcentusban.

Egy éles fehér sáv választja el a sötét eget a földtől. Az Alfa Romeo fényszórói megvilágítják egy szerpentin vonalát. A motor zúgása belehasít az éjszakába.

Laviano

Egy sötét hegy tetején pár fényfolt tűnik fel. Lerobbant, csendes, sötét falu Campania hegyei között, késő este. Egyedül a *piazza* fényei világítanak. Az Alfa Rómeó lefékez, és utasai kiszállnak a sötét hegyek között elterülő kisváros főterén.

Kocsma Laviano-ban. A kopott falak között néhány asztal, egy hűtőszekrény, a falon Raffaello Sixtus Madonnájának egy csiricsaré nyomata, egy híg neoncső által megvilágítva.

Az asztaloknál két öregecske férfi és nő bort iszogat, és suttogva társalog. Elhallgatnak, mikor az Alfa Rómeó utasai belépnek. Az egyik maffiózó torokhangú tájszólásban elkiáltja magát, mire egy köpcös figura jelenik meg a helyiség végében. Int, és a hátsó szobába vezeti a társaságot.

A hátsó szobában faragott pult, középen egy súlyos, tömör, faragott asztal, a málló vakolatú falakon giccses vallásos festmények - a fal mellett egy olcsó, rikító, velúrhuзatos kanapé. Az olaszok intenek Blake-nek: üljön le. A kocsmáros - minden mosoly nélkül - hosszasan beszél Manzunak, majd kimegy. Az olaszok leülnek az asztalhoz Blake-el szemben. A kocsmáros bort hoz egy kancsóban és poharakat. Töltenek. Az olaszok egy hajtásra kiürítik azokat, majd újra töltenek bort a kancsóból. Blake követi példájukat. Az egyik olasz halkán füttyörészni kezd, Manzu cigarettára gyújt. A falon díszelgő szomorú Madonna nézi a jelenetet.

Csend. Ekkor a helyiséget elválasztó gyöngyfűggönyön keresztül valaki Manzu nevét szólítja. Majd belép egy gyapjas hajú, zömök, szürke öltönyt viselő férfi, fehér ingének gallércsücskei szinte párhuzamosan állnak. Hóna alatt aktatáska. Biccent, mikor meglátja Blake-et, és int neki, hogy maradjon ülve. Hosszú, olasz társalgás kezdődik az új ember és Manzuék között, majd a gyapjas félbeszakítja a társalgást és átkiált az ivóba - kisvártatva megjelenik a kocsmáros egy új pohárral és teli kancsó borral, majd kimegy a szobából.

Az olaszok leülnek az asztalhoz, Blake előredől a kanapén. A gyapjas ráteszi az aktatáskát a csipketerítés asztalra és lassan bontogatni kezdi. Újabb olasz társalgás kezdődik, Manzu fordít. Majd Blake és közte nagy csendekkel tarkított párbeszéd indul, amiből kiderül, hogy Blake nem hozta el a pénzt: azért jött, hogy megnézzék képet. A gyapjas közben bort tölt magának. Manzu tolmácsolni kezd. Erre a gyapjas becsukja a táskáját és kétkedő képet vágva Blake-re

néz. A teremben tapintható a feszültség. Gondterhelten ráncolva a homlokát a gyapjas megköszörüli a torkát és hosszas vitába kezd Manzuval, majd hirtelen mindketten elhallgatnak. Blake nagyot kortyol a borába. Kéri, hogy bizonyítsák be, hogy náluk van a Caravaggio – akkor lehet szó üzletről. Miközben Manzu fordít, a gyapjas - felhős tekintettel - újra bontogatni kezdi a táskáját és lassan előhúz belőle két fényképet. Blake átveszi és lassan szemügyre veszi azokat.

Mindkettő rosszul fényelt és sötét. Az egyikben a teljes festmény látható, hosszában egy összefüggő hasadás éktelenkedik. A másik fotón egy közeli a festményről az ecsetkezelést bizonyítandó. A fotókon a kép mellett az aznapi újság, a dátum miatt.

Blake elképedve néz fel a képekből. Nagy csend. Majd megszólal és elmondja, hogy látni akarja a festményt, és ha üzletet akarnak, csináltassák meg neki. Manzu fordít, majd ő és a gyapjas hangos vitába kezdenek, miközben Manzu a levegőbe bökdös a cigarettájával és időről időre megpaskolja a fotókat. A másik olasz idegesen beszáll a tárgyalásba, közben Blake kiissza a borát. Végül Manzu Blake-hez fordul, a gyapjas felé biccent és elmondja: a festmény most Szicíliában van, holnapután estére idehozzák Laviano-ba, akkor megnézheti. Megcsináltatják rajta a hasadást egy restaurátorral, de akkor nem engednek az árból. Csend. Blake elgondolkodva a gyapjasra néz és biccent. Feláll, a gyapjas visszateszi a táskájába a fotókat. Kezet ráznak. *Á lunedì!*

Manzu-ék visszaviszik Blake-et Nápolyba, hosszú, csendes autót következik - egészen halkán mindössze olasz zene szól recsegve a rádióból. Már pirkad, mikor megérkeznek és megbeszélik, hogy akkor hétfőn - két nap múlva - ott, a szálló előtt találkoznak. Blake fáradtan zuhan az ágyba.

Nápoly

Másnap. Hűvös nap, tiszta ég, Watson ráérősen megebédel és az öbölben a vitorlásokat nézi. Majd elindul vissza, gyalog a szállodába. Ahogy a Nápolyi-öblöt szegélyező parányi kávéházak egyike előtt sétál el, az ablakon át kihallatszik, amint bent egy csapatnyi fiú futballmeccset néz a kávéház televízióján.

A város határában egy autó lassan halad az úton, megdobja egy-egy bukkanó. A rádióból egy olasz műsor hangfoszlányai szólnak. A föld hirtelen megrázkódik és autó kifarolva lefékez.

Akkor hirtelen egy nagy sereg sirály emelkedik rikácsolva levegőbe a rakparton. Aztán morajlás, amelyet messze hangzó recsenés követ - megmozdul a föld, először fölfelé, aztán jobbra-balra. Néhány ház megremeg, az egyik megsüllyed, belülről az összeomló lépcsőház recsegése-ropogása hallatszik. Ezután sikoltozó emberek rohannak ki mindenhonnan az utcára és mindenfelől azt hallani: *Terremoto! Terremoto!* Az öböl vize nyugtalanul fodrozódik, viharfelhők gyülekeznek az égen.

Az öbölparti sétányon egyre gyűlik a tömeg, kiáltoznak és a házakat nézik. A forgalom egy része leáll, az emberek kiszállnak a kocsiból. A szálloda előtt embercsoportok állnak és izgatottan beszélgetnek.

Watson biztonságban visszaér a szállására. Este a hotel bárjában ül egy whiskey-vel a pultnál, a háttérben egy televízió képernyőjén a nápolyi földrengésről készült tudósítások mennek olaszul, előtte nagy csomó ember várja a fejleményeket.

Másnap a reggeli újság a földrengés áldozatairól és a katasztrófáról tudósít, a szálloda halljában nagy sürgés-forgás. Watson felkészül a találkozóra a szobájában, majd a megbeszélte időpontban a hotel előtt várakozik. Az utcán mindenütt vakolat és törmelék. A legtöbb bolt zárva. Elnyelik egy-két óra és Watson még mindig várakozik. Sehol senki. Elnyelik még egy óra, Watson üzenetet hagy a recepción, hogy az étteremben van és megebédel. Majd még egy óra múlva, mikor még semmi hír Manzuékról, Watsonnak három próbálkozás után sikerül nagy nehezen autót bérelnie: kijelentkezik a szállodából és nekivág Laviano-nak.

A városból viszonylag egyszerűen kijut, de onnan kezdve egyre romlik a helyzet, és egyre forgalmasabb a sztráda. Salerno-nál van, ahol megnyílt az úttest. Romos épületek mindenfelé, tűzoltókocsik, megviselt arcok. Lépésben lehet csak haladni. Salerno után Watson lefordul a sztrádáról, és a völgyben egy országúton Laviano felé veszi az irányt.

Mindenfelé földcsuszamlások. Egy patak megváltoztatta a medrét és a híd mellett, az aszfalton vág keresztül. Az úton, ahol Watson halad el, százméternyire a magasban egy fal meg egy boltív meredezik ingatagon. Tisztán, keményen hasít bele a barátságtalan égboltba. A távolban a hegy, amin Laviano elterül a messzeségben.

Laviano

A városka peremén egyre több jele a pusztulásnak. Az úton gerendák, szennyvízcövek és szőlőkádak blokádjá, autóval nem lehet továbbmenni. Száz méter hosszan, ahonnan látszódnak már a városka romjai a hegy ormán, autók szegélyezik az utat: utasaik leállították őket és szeretteik keresésére indultak. Blake kiszáll a kocsiból és az úton gyalog ő is Laviano felé indul.

A városka egyszerűen eltűnt, porig rombolta a földrengés. Mindenhol csak törmelék, vakolat és kövek, fa és üveg, görbült fémek és törött műanyag. Nagy területeket mintha apróra zúzott palackok ezrei borítanák a tájat: sötétzöld, szikrázó sivatag.

A romokon emberek keresik a túlélőket, a sáttáborban pár gyerek bámul Watsonra üres tekintettel. A kisváros egykori főterén egy ház se, egyedül csak a világháborús emlékmű maradt egyben. Mindenfelé holttestek, vászonnal letakarva. Egyre többen érkeznek a városkába. Watson céltalanul tántorog a romok között, majd elindul kifelé a városka maradványai közül. Gyerekek állnak az út szélén és csak nézik őt. Ő csak megy és vissza se néz. A szürke ködöt lassan ólmos eső váltja fel. Watson visszaér az autóhoz, beszáll, gázt ad és elindul visszafelé. Nagy nehezen, furgonokat, teherautókat és rendőrautókat kerülgetve elhagyja Laviano hegyét a viszontagságos utakon. A szélvédőn az esőcseppek és a pára homályossá festik az utat és a lámpák fényeit.

A földrengés sújtotta övezet határában útzárba ütközik. A rendőr elkéri iratait. Az autó szélvédőjén halkán kopog az eső. Hirtelen gondol egyet, és nem a hamis, hanem a saját igazi okmányait adja át. A *carabinieri* mindent rendben talál, és útjára engedi.

Kiér a sztrádára, beletapos a gázba. Este van már és sötét, mikor maga mögött tudja Nápoly fénytengerét, és az öbölre lejtő, fekete hegyeket. Észak felé robog az autópályán és meg sem áll Rómáig.

Írta: Varsányi Kristóf Máté

